

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşleri

Hasan DEMİRTAŞ*

Demet VAN YAZLAK†

Basri YAZLAK‡

Öz

Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 55 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak demografik bilgilerin yer aldığı "Kişisel Bilgi Formu" ile "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşlerini Belirleme Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yapılarak bulgular beş tema altında değerlendirilmiş, ayrıca araştırmada öğretmen görüşlerine de yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin sosyal medya uygulamalarından daha çok whatsapp uygulamasını tercih ettikleri; sosyal medya uygulamalarının 'bilgi edinme' açısından kolaylık sağladığını; sosyal medya uygulamalarının zaman kaybına neden olması açısından olumsuz olarak değerlendirildiği, mesleki açıdan ise bilgi ve belgelere kolay erişim sağlanması açısından kolaylık sağladığı ifade edilmiştir. Öğretmenlerin sosyal medya uygulamalarını daha çok bilgilendirme amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Öğretmenler, Sosyal Medya

Preschool Teachers' Views on Social Media Use

Abstract

Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in this study, which was conducted to reveal the views of preschool teachers on the use of social media. The study group of the research consists of 55 preschool teachers. "Personal Information Form", which includes demographic information, and "Pre-School Teachers' Opinions on Social Media Use Form" were used as data collection tools. The data obtained were analyzed by three different researchers by making content analysis, the findings were included under five themes, and the opinions of the teachers were also included in the research. As a result of the research, it was determined that teachers preferred whatsapp application more than social media applications; that social media applications provide convenience in terms of 'acquiring information'; It has been stated that social media applications are evaluated negatively in terms of causing time loss, and it provides convenience in terms of providing easy access to information and documents from a professional point of view. It has been determined that teachers use social media applications mostly for information purposes.

Keywords: Pre-school, Teachers, Social media

* Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 0000-0002-4223-5786, hasan.demirtas@inonu.edu.tr

† Milli Eğitim Bakanlığı, 0000-0003-0573-9245, demetyazlak44@gmail.com

‡ Milli Eğitim Bakanlığı, 0000-0003-3784-6432, basri44basri@hotmail.com

Atıf yapmak için / To cite this article: Demirtaş H., Van Yazlak D. ve Yazlak, B. (2022). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşleri. Akademik İzdüşüm Dergisi, 7(2): 69-80.

GİRİŞ

Dünyada hızla değişen koşullarla birlikte yirminci yüzyılın son çeyreğinde itibaren bilgi toplumuna geçiş süreci başlamıştır. Böylece birçok alanda önemli bir değişim söz konusu olmuştur. Bu değişim sürecinde bireylerin ekonomik gücü bile sahip oldukları bilgi ve öğrenim düzeyleri ile belirlenmeye başlamıştır. (Ellul, 2012; Castells, 2011; Toffler, 1980; Karakaş ve Çiçek, 2020). Bu gelişmelerle birlikte bilginin üretim ve paylaşım merkezi olarak görülen eğitim kurumlarına olan bakış açısı değişmiştir. Birçok ülke kalkınmanın ve gelişmenin temeli olarak eğitimi görmüş ve merkezi bütçelerden en önemli paylar eğitim kurumlarına aktarılmaya başlamıştır.

Ülkelerin kaderlerine doğrudan etki edebilecek ciddiyete sahip olan eğitim, beşikten mezara kadar bireylerin yaşamının her anında var olan ve devamlılık arz eden bir süreçtir (Arıbal Arslanboğa, 2009). Tezcan'a (1997) göre eğitim; toplumsal yeteneğin, en elverişli düzeyde kişisel gelişimin elde edilmesi için seçilmiş ve okul gibi denetimli bir çevreyi içine alan toplumsal bir süreçtir. Ertürk (1984) ise eğitimi, bireylerde kendi yaşantısı yoluyla istenilen yönde davranış geliştirme süreci olarak tanımlar. Tanımlardan da anlaşılacağı üzere eğitim genelde öznesi öğretmen ve öğrenci olan bir etkileşim sürecini ifade etmektedir. Buradan hareketle bu araştırmada eğitimin en önemli unsurlarından olan öğretmenlere odaklanılmıştır.

Öğretmenler için çeşitli tanımlamalar yapmak mümkündür. Örneğin öğretmenler; “sınav yapan, disiplini sağlayan, güvenilir olan, yedek veli, öğrenci danışmanı, meslektaş ve toplumsal katılımcıdır” şeklinde tanımlanabilir. Öğretmenlerin değerlendirilmesinde bilgi, kişilik, çevreye uyum, çevre kalkınmasına katılma, halkla ilişkiler gibi ölçütler de kullanılmaktadır. Öğretmenler kısaca bir ülkenin geleceğinin mimarıdır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Okul öncesi öğretmenliği ise çocukların sağlıklı bir şekilde yetiştirilip okula hazırlanması amacıyla fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişmelerini sağlayan programları hazırlayıp uygulayan kişidir. Bu branşta uzmanlaşmış öğretmenlerin temel görevleri 0-6 yaş arası çocukların eğitimidir.

Sosyal medya, insanların çevrimiçi topluluklar oluşturmasına ve kullanıcılar tarafından oluşturulan içerikleri paylaşmasına olanak tanıyan çevrimiçi platformlar olarak tanımlanabilir (Kim vd., 2010; Işık ve Kaptangil, 2018). Bu platformların en önemli özelliği üretilen içeriğin bizzat kullanıcılar tarafından oluşturulmuş olmasıdır (Bozarth, 2010). Başka bir ifadeyle sosyal medya, kendi kitlesi tarafından üretilen içeriklerin toplamıdır. Bu içerikler her türden farklı şeyler olabileceği gibi farklı yollardan da üretilebilmektedir. Örneğin Facebook bir yayıncılık şirketi değildir, içerik oluşturmaz, buna karşılık yaptığı iş kullanıcıların kendi adlarına içerik oluşturmalarına izin vermektir (Comm, 2009).

Internet World Stats (2021) sitesinin 2021 verilerine göre dünyadaki internet kullanıcıları yaklaşık 4,1 milyar kişiye (dünya nüfusunun %54,4'üne) ulaşmıştır. “We Are Social ve Hootsuite” tarafından yayınlanan “Digital in 2017 Global Overview” raporuna göre; dünyadaki yaklaşık 2,8 milyar kişi ayda en az bir kere sosyal medya kullanılmakta ve bunların %91'inden fazlası mobil cihazlarla bunu yapmaktadır. Ortalama sosyal medya kullanıcısının her gün sosyal platformları kullanarak 2 saat 19 dakika harcadığını göstermektedir.(We Are Social, 2018; Çiçek ve Işık,).

Yukarıdaki istatistiklerden de anlaşılacağı üzere sosyal medya hayatımızın önemli parçalarından biri haline gelmiştir. Günümüzde sosyal medya kullanımı yediden yetmiş toplumun her katmanında bir iletişim aracı olarak kullanılabilir (Perrin, 2015). İnsanlar artık bir bilgiye ulaşmak için uzun uğraşlar vermek zorunda kalmadan, mobil cihazlar veya bilgisayarlar vasıtası ile sosyal medya platformlarından bilgiye kolayca erişip, hızlıca dünyanın farklı noktalarındaki insanlarla iletişim kurabilmektedirler. Böylesine kolay erişimi olan bu mecraanın olumlu ve olumsuz etkileri olabilmektedir (Hjorth ve Hinton, 2019). Öyle ki sosyal medya platformları bilgiye erişimi kolaylaştırdığı kadar (Schmidt, 2018) beraberinde bağımlılık sorunlarını da getirebilmektedir (Çiçek, 2020). Benzer şekilde mesleki bilgilere rahatça erişim imkânı verdiği gibi bireylerin mesleklerine ayıracağı zamandan da çalabilmektedir (Çiçek, 2020; Kaynak, 2021).

Araştırmanın temel problemi; okul öncesi öğretmenlerinin algılarına göre “Genel anlamda sosyal medya kullanımının olumlu mu? olumsuz mu olduğu?” ve “Mesleki açıdan sosyal medya kullanımının olumlu mu yoksa olumsuz mu olduğu?” sorularına yönelik olmuştur.

Yukarıda açıklanmaya çalışılan sorunsaldan hareketle, bu araştırmada hayatımızda böylesine önemli yere sahip olan sosyal medya kullanımı okul öncesi öğretmenleri özelinde incelenmiştir. Böylece öğretmenlerin sosyal medya kullanım durumlarının ortaya konulmasının yanı sıra sosyal medya kullanımına ilişkin mesleki açıdan ve günlük yaşamın seyri içerisindeki algılarının betimlenmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda nitel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulguların mevcut durumun tespitinin yanı sıra alana yönelik birtakım öneriler aracılığıyla katkı sunması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşleri nasıldır?

Araştırmanın alt problemleri

Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu araştırmada aşağıda belirtilen alt problemlere yanıt aranmıştır.

- Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya uygulamalarını tercih etme durumu nasıldır?
- Sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin algısı nasıldır?
- Sosyal medyanın olumsuz yönlerine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin algısı nasıldır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin algısı nasıldır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin algısı nasıldır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin ebeveynlerle iletişimde sosyal medya uygulamalarından yararlanma durumu nasıldır?

YÖNTEM

Bu araştırmada olgu bilim deseninde nitel bir araştırmadır. Olgu bilim deseninde amaç bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları belirlemektir. Olgu bilim araştırmaları nitel araştırmanın doğasına uygun olarak kesin ve genellenebilir sonuçlar ortaya çıkarmayabilir. Ancak bir olguyu daha iyi tanımamıza ve anlamamıza yardımcı olacak sonuçlar sağlayacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyabilir. Bu yönüyle hem bilimsel alan yazınına hem de uygulamaya önemli katkılar getirebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Nitel araştırmalar, sosyal sorunların anlamlarını yorumlamaya dayalı araştırma problemlerinin incelenmesini verilerin temalar haline getirilerek analiz edilmesini içermektedir (Creswell, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Yapılan araştırmada çalışma grubu oluşturulurken kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 55 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan okul öncesi öğretmenlerinin kurallar gereği bilgileri gizli tutulmuş olup,

çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenleri Ö1, Ö2, ... Ö55 biçiminde kod oluşturularak ifade edilmiş, görüşme sonucunda elde edilen sonuçlar bulgular bölümünde yer almıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

DEMOGRAFİK ÖZELİKLER		N	%
Cinsiyet	Erkek	4	7,3
	Kadın	51	92,7
Yaş	20-29	1	1,8
	30-39	32	58,2
	40-49	22	40
Eğitim	Lisans	46	83,6
	Lisansüstü (Y. Lisans /Doktora)	9	16,4
Kıdem	1-4 Yıl	1	1,8
	5-9 Yıl	4	7,3
	10-14 Yıl	24	43,6
	15-19 Yıl	22	40
	20 Yıl ve Üzeri	4	7,3
Toplam		55	% 100

Tablo 1’e göre cinsiyet açısından bakıldığında öğretmenlerin %7,3’ünün erkek, %92,7’sinin kadın olduğu; yaş açısından bakıldığında öğretmenlerin %58,2 sinin 30-39 yaş aralığında, %40’ının 40-49 yaş arası, %1,8’inin 20-29 yaş arasında olduğu; öğrenim durumu açısından bakıldığında %83,6’sının lisans düzeyinde, %16,4’ünün ise lisansüstü (YLS/Doktora) düzeyde olduğu, kıdem açısından bakıldığında %43,6’sının 10-14 yıl; %40’ının 15-19 yıl; %7,3’ünün 5-9 yıl; %7,3’ünün 20 yıl ve üzeri, %1,8’inin 1-4 yıl arasında olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Görüşme formunda ilk bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular, ikinci bölümünde ise katılımcıların sosyal medyaya ilişkin algılarını belirlemeye dönük “*sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyorsunuz?, Sosyal medyanın olumlu-olumsuz yanları nelerdir?*” gibi açık uçlu sorular yer almıştır. Veri toplama aracı Google Form olarak düzenlenmiş ve online olarak uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri google form aracılığıyla online yapılan görüşmeler üzerinden toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Betimsel analiz yaklaşımına göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler, araştırma sorularının ortaya çıkardığı temalara göre düzenlenebileceği gibi görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Analizde özetlenen ve yorumlanan veriler,

içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilmeye çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu bağlamda çalışmada katılımcıların her bir soruya verdiği cevaplardan yapılan doğrudan alıntılar, temalar altında toplanarak yorumlanmıştır. Katılımcıların yazılı metin şekline dönüştürülen ifadeleri tek tek okunarak, benzer veya aynı içeriğe sahip olanlar bir araya getirilmiş ve aynı tema altında toplanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Elde edilen veriler analiz edilmiş ve araştırmanın alt amaçları doğrultusunda sırayla ele alınmıştır. Buna yönelik sosyal medya uygulamalarına ayrılan süreye ilişkin öğretmenlerden alınan cevaplar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Sosyal Medya Uygulamalarına Ayrılan Süre

		f	%
Sosyal Medya Uygulamalarına Ayrılan Süre	0-1 Saat	13	23,6
	1-2 Saat	26	47,3
	3-4 Saat	12	21,8
	5 Saat ve Üzeri	4	7,3

Tablo 2 incelendiğinde sosyal medya uygulamalarına ayrılan süre açısından bakıldığında öğretmenlerin %47,3'ünün 1-2 saat; %23,6'sı 0-1 saat; %21,8'i 3-4 saat; %7,3'ünün ise 5 saat ve üzeri zaman ayırdığı görülmektedir.

Araştırmada öğretmenlere “okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya uygulamalarını tercih etme durumu” sorulmuş verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin cevaplar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3. Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya uygulamalarını tercih etme durumu

Öğretmenlerin Sosyal Medya Uygulamalarını Tercih Etme Durumu	n	%
	FACEBOOK	26
TWITTER	18	32,7
INSTAGRAM	43	78,2
WATSAPP	53	96,4
TELEGRAM	26	47,3
BİP	2	3,6

Tablo 3'e göre sosyal medya uygulamalarını tercih etme durumuna bakıldığında öğretmenlerin %96,4'ü whatsapp; %78,2'si instangram; %47,3'ü telegram; %47,3'ü facebook, %32,7'si twitter ve %3,6'sının ise bip uygulamasını kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere “sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri” sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin cevaplar Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin algısı

TEMA	Kodlar	f	KATILIMCILAR
Sosyal Medya Kullanımının Olumlu Yönleri	Bilgi edinme	15	Ö2, Ö5, Ö9, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö25, Ö31, Ö32, Ö35, Ö37, Ö40, Ö52, Ö54
	Güncel Olayların Takibi	12	Ö2, Ö4, Ö14, Ö17, Ö22, Ö23, Ö29, Ö34, Ö38, Ö44, Ö46, Ö53
	Bilgiye erişim	13	Ö2, Ö5, Ö13, Ö14, Ö16, Ö24, Ö26, Ö30, Ö35, Ö40, Ö47, Ö52, Ö54
	Etkinlikler	9	Ö1, Ö3, Ö4, Ö8, Ö14, Ö26, Ö46, Ö47, Ö53
	Kişisel Gelişim	6	Ö1, Ö18, Ö22, Ö41, Ö44, Ö47,
	İletişim	5	Ö7, Ö14, Ö19, Ö27, Ö49,

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenler “sosyal medya kullanımının olumlu yönlerini” “bilgi edinme, güncel olayların takibi, bilgiye erişim, etkinlikler, kişisel gelişim ve iletişim” olmak üzere sıraladıkları görülmüştür.

Çalışmada yer alan öğretmenlerden Ö 35 “bilgi edinme” ye ilişkin görüşünü “İstedğim konu hakkında bilgi sahibi olmak”, Ö40 “Bilgiye daha hızlı ulaşmak ve bilgiyi daha hızlı paylaşmak” şeklinde ifade etmiştir. ‘Güncel olayların takibi’ ne ilişkin katılımcılardan Ö34 ‘Güncel çalışmalardan haberdar olmak.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

‘Bilgiye Erişim’ ilişkin katılımcılardan Ö6 ‘Faydalı bilgiler ve araştırmalar için kullanılırsa daha fazla bilgiye daha kısa sürede ulaşma imkanı sunuyor.’ şeklinde görüşüne ifade etmiştir. ‘Etkinlikler’e ilişkin katılımcılardan Ö47 ‘Kendi mesleğinle ilgili haberleri yapılan yeni değişik etkinlikleri takip edip katılabiliyorsunuz.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

‘Kişisel Gelişim’e ilişkin katılımcılardan Ö46 ‘Gündemi takip edebiliyorsunuz. İlgi duyduğunuz sanatsal, kültürel ve mesleki faaliyetleri takip edip katılabiliyorsunuz.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

‘İletişim’e ilişkin katılımcılardan Ö14 ‘Günceli takip edebiliyorum, dersimle ilgili etkinlikleri buluyorum diğer meslektaşlarımla iletişime geçiyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere “Sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin okul öncesi görüşleri” sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin cevaplar Tablo5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin algısı

TEMA	Kodlar	f	KATILIMCILAR
Sosyal Medya Kullanımının Olumsuz Yönleri	Zaman kaybı	26	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö9, Ö12, Ö13, Ö17, Ö19, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25, Ö30, Ö31, Ö32, Ö33, Ö35, Ö37, Ö42, Ö46, Ö48, Ö50, Ö52, Ö53, Ö54
	Bağımlılık	9	Ö6, Ö15, Ö20, Ö31, Ö33, Ö40, Ö41, Ö42, Ö48,
	Bilgi karmaşası	7	Ö3, Ö10, Ö25, Ö26, Ö30, Ö34, Ö40, Ö41, Ö50
	Sağlık sorunları	6	Ö21, Ö25, Ö33, Ö36, Ö41, Ö45
	Yanlış yönlendirme	6	Ö3, Ö4, Ö11, Ö30, Ö34, Ö54
	A sosyallik	4	Ö27, Ö31, Ö33, Ö44,

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenler “Sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin algı” teması altında “Zaman kaybı, bağımlılık, bilgi karmaşası, sağlık sorunları, yanlış yönlendirme, a sosyallik.” olmak üzere sıraladıkları görülmüştür. ‘Zaman kaybına ilişkin katılımcılardan Ö1 ‘fazla vakit ayırıyorum kitap okuyamıyorum’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Bağımlılığa ilişkin katılımcılardan Ö41 ‘Aşırı kullanımda bağımlılık ve psikolojik sorunlar olması’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Bilgi karmaşasına ilişkin katılımcılardan Ö34 ‘Yanlış ve yönlendirici bilgilere kapılmak.’ Şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Sağlık sorunlarına ilişkin katılımcılardan Ö36 Vücut sağlığını yaydığı radyasyonla bozması’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Yanlış yönlendirme’ ye ilişkin katılımcılardan Ö30 ‘Bazen bilgi karışıklığı olması ve fazla zaman alması şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘A sosyallik’ e ilişkin katılımcılardan Ö27‘a sosyal bir ortam oluşturuyor” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere “mesleki açıdan sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin görüşleri” sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin cevaplar Tablo 6 da yer almaktadır.

Tablo 6. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin algısı

TEMA	Kodlar	f	KATILIMCILAR
Sosyal Medya Kullanımının Mesleki Açıdan Olumlu Yönleri	Mesleğe ilişkin bilgi ve belgelere kolay erişim	18	Ö1,Ö4,Ö14,Ö20,Ö21,Ö23,Ö27,Ö29,Ö30,Ö31,Ö32,Ö35,Ö41,Ö42,Ö46,Ö51, Ö53,Ö54
	Paydaşlarla işbirliği	14	Ö4,Ö7,Ö16,Ö18,Ö22,Ö24,Ö28,Ö32,Ö34,Ö36,Ö40,Ö43,Ö46,Ö53,
	Kendini geliştirme	11	Ö10,Ö11,Ö13,Ö21,Ö22,Ö33,Ö37,Ö45,Ö50,Ö52,Ö53,
	Yeniliklerden haberdar olma	11	Ö2,Ö6,Ö10,Ö13,Ö14,Ö19,Ö22,Ö37,Ö41,Ö44,Ö53
	Özgün fikirler üretmek	7	Ö6,Ö14,Ö33,Ö35,Ö41,Ö44,Ö52,
	Arşiv oluşturma	5	Ö1,Ö17,Ö20,Ö27,Ö53
	Uzmanlarla iletişim	3	Ö6,Ö46,Ö54

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlere “Mesleki açıdan sosyal medyanın olumlu yönlerine ilişkin algısı” teması altında “Mesleğe ilişkin bilgi ve belgelere kolay erişim, Paydaşlarla İş birliği, Kendini geliştirme Yeniliklerden haberdar olma, Özgün fikirler üretmek, Arşiv oluşturma, Uzmanlarla iletişim” olmak üzere sıraladıkları görülmüştür. ‘Mesleğe ilişkin bilgi ve belgelere kolay erişime ilişkin katılımcılardan Ö4 ‘Mesleki anlamda zümrelerimin neler yaptığını orijinal etkinlikleri sosyal yardım projelerini takip edebiliyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Paydaşlarla İş birliğine ilişkin katılımcılardan Ö24 ‘Mesleğimle ilgili farklı deneyimlere fikirlere kişilere vb. çok çabuk ulaşabilirsiniz’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Kendini geliştirme’ ye ilişkin katılımcılardan Ö44 ‘Yeni fikirler üretmeme kendimi geliştirmeme sebep oluyor.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Yeniliklerden haberdar olma’ ya ilişkin katılımcılardan Ö22 ‘meslekteki tüm yenilikleri gelişmeleri takip ediyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Özgün fikirler üretmek’ ilişkin katılımcılardan Ö6 ‘Farklı etkinlikler, oyunlar keşfediyorum. Çocuk psikolojisi açısından uzman yazılarına ulaşabiliyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Arşiv oluşturma’ ya ilişkin katılımcılardan Ö1 ‘Etkinlik arşivim çoğalıyor.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Uzmanlarla iletişim’ e ilişkin katılımcılardan Ö46 ‘Mesleğimle ilgili grupları, uzmanları ve etkinlikleri takip etme imkanım oluyor.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere “Okulöncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin görüşleri” sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin veriler Tablo 7 de yer almaktadır.

Tablo 7. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan sosyal medyanın olumsuzluklarına ilişkin algısı

TEMA	Kodlar	f	KATILIMCILAR
Sosyal Medya Kullanımının Mesleki Olumsuz Yönleri	Taklit	8	Ö6,Ö7,Ö31,Ö32,Ö47,Ö51,Ö53,Ö55
	Bilgi kirliliği	7	Ö6,Ö7,Ö9,Ö19,Ö24,Ö39,Ö46,
	Sanal zorbalık	6	Ö1,Ö9,Ö23,Ö24,Ö32,Ö51
	Rekabet	5	Ö6,Ö8,Ö47,Ö51,Ö55
	Zaman kaybı	3	Ö3,Ö36,Ö46,

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin “Mesleki açıdan sosyal medyanın olumsuz yönlerine ilişkin algısı” teması altında “Taklit, Bilgi kirliliği, Sanal zorbalık, Rekabet, Zaman kaybı,” olmak üzere beş kod yer almaktadır. ‘Taklitle ilişkin katılımcılardan Ö53 ‘gerekli olmadığını düşündüğüm bir çok etkinlik herkes tarafından yapılmaya başlandı birbirinden görerek bu artış gösterildi.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Bilgi kirliliğine ilişkin katılımcılardan Ö7 ‘olumsuzlukları da hızlı bir şekilde yayıyor ve bilgi kirliliği oluşturuyor.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Sanal zorbalık’ a ilişkin katılımcılardan Ö24 ‘Kolaya alışma, bilgi kirliliği, sanal zorbalık, teşhircilik vs.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Rekabete ilişkin katılımcılardan Ö8 ‘Gereksiz mesleki yarışmalar sırf ön planda olmak için manasız etkinlikler öğretmene yakışmayan davranışlar görebiliyoruz ve bazıları bunu taklit ediyor.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Zaman kaybı’ na ilişkin katılımcılardan Ö3 ‘Zamanımı çok fazla alması kendime zaman ayıramıyorum” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere “öğretmenlerin ebeveynlerle iletişimde sosyal medya uygulamalarından yararlanma durumu” sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Buna ilişkin veriler Tablo 8 de yer almaktadır.

Tablo 8. Okul öncesi öğretmenlerinin ebeveynlerle iletişimde sosyal medya uygulamalarından yararlanma durumu

TEMA	Kodlar	f	KATILIMCILAR
Sosyal Medya Uygulamalarından Yararlanma Durumu	Bilgilendirme	15	Ö1,Ö2,Ö4,Ö6,Ö9,Ö14,Ö23,Ö26,Ö32,Ö33,Ö35,Ö37,Ö41,Ö53,Ö55
	Bilgi belge paylaşımı	14	Ö1,Ö2,Ö6,Ö8,Ö14,Ö16,Ö17,Ö23,Ö27,Ö33,Ö36,Ö40,Ö51,Ö53
	Eğitim içeriği, görsel/fotoğraf paylaşımı	10	Ö3,Ö6,Ö8,Ö14,Ö17,Ö32,Ö35,Ö36,Ö43,Ö52,

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlere “Ebeveynlerle iletişimde sosyal medya uygulamalarından yararlanma durumu teması altında ‘Bilgilendirme, Bilgi belge paylaşımı, Eğitim içeriği, görsel/fotoğraf paylaşımı’ olmak üzere sıraladıkları görülmüştür. ‘Bilgilendirmeye

ilişkin katılımcılardan Ö53 ‘bilgilendirme yaparak aynı anda birçok kişiye ulaşabiliyorum’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Bilgi belge paylaşımına ilişkin katılımcılardan Ö6 ‘çocuklara kitap sevgisi aşılacak velilere çocukları ile kaliteli zaman geçirmelerini açısından kitap PDF gönderiyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir. ‘Eğitim içeriği, görsel/fotoğraf paylaşımına ilişkin katılımcılardan Ö8 ‘sadece WhatsApp üzerinden bilgilendirme mesaj ve zaman zaman sınıflar etkinlik fotoğrafı paylaşıyorum.’ şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada, “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşlerini Belirleme Formu” kullanılarak elde edilen veriler içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda öğretmenlerin %47,3’ünün günde 1-2 saat sosyal medya uygulamalarına zaman ayırdığı, %96,4 gibi büyük bir çoğunluğun WhatsApp uygulamasını kullandıkları görülmüştür. “Sosyal medya kullanımının olumlu yönleri, sosyal medya kullanımının olumsuz yönleri, sosyal medya kullanımının mesleki açıdan olumlu yönleri, sosyal medya kullanımının mesleki açıdan olumsuz yönleri ve sosyal medya uygulamalarından yararlanma durumu” olmak üzere beş tema altında bulgulara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenler sosyal medya uygulamalarının ‘bilgi edinme’ açısından kolaylık sağladığını; sosyal medya uygulamalarının zaman kaybına neden olması açısından olumsuz olarak değerlendirildiği, mesleki açıdan ise bilgi ve belgelere kolay erişim sağlanması açısından kolaylık sağladığı ifade edilmiştir. Öğretmenlerin sosyal medya uygulamalarını daha çok bilgilendirme amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Duran ve Bayar (2020) öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini inceledikleri çalışmada, öğretmenlerin sosyal medya uygulamalarını eğitim alanında daha verimli kullanmasına ilişkin bilgi ve belgelere ulaşma noktasında paylaşım yapmalarını, eğitim sayfaları ve gruplarla yeniliklerin takip edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Uygulayıcılar İçin Öneriler

- Genel olarak sosyal medyanın günümüzde oldukça yaygın ve özellikle pandemi döneminde uzaktan öğretim yapılırken daha çok da iletişim açısından kullanımı dikkate alındığında bu platformların eğitim-öğretim açısından eğitimsel içeriklerin kullanımı konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Sosyal medya kullanımının olumsuz yönleri konusunda öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim çalışmaları düzenlenebilir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

- Sosyal medya kullanımına ilişkin okul yöneticilerinin ve farklı branşlardan öğretmenlerin algılarını belirlemeye dönük araştırmalar yapılabilir.
- Sosyal medyanın olumsuz etkilerinin kullanıcılarda yol açabileceği etkilere ve rahatsızlıklara yönelik araştırmalar yapılabilir

KAYNAKÇA

- Arıbal Arslanboğa, T. (2009), *Türkiye eğitim sisteminde okul disiplininin avrupa birliği ülkeleri ile karşılaştırmalı analizi*. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Bozarth, J. (2010). *Social media for trainers: Techniques for enhancing and extending learning*. John Wiley & Sons.
- Castells, M. (2011). Network theory: A network theory of power. *International journal of communication*, 5, 15.

- Comm, J. (2010). *Twitter power 2.0: How to dominate your market one tweet at a time*. John Wiley & Sons.
- Creswell, J. WW. (2013). Nitel araştırma yöntemleri-beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. (Çeviri Editörleri: M. Bütün, S. B. Demir), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çelikten, M. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Çiçek, B. (2020). Organizasyonları aşındırıcı unsurlar olarak sosyal dışlanma ve sanal kaytarma ilişkisi ve bu ilişkide etik iklimin rolü. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 198-217.
- Çiçek, B. (2020). Öz Düzenlemenin nomofobi üzerindeki etkisi. *Bitlis Eren Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik İzdüşüm Dergisi*, 5(2), 89-101.
- Çiçek, B., & Işık, M. (2019). *Sosyal ağlarda ceo'ların etkinliği: twitter örneği*. 18. Uluslararası İşletmecilik Kongresi, Osmaniye, 1673-1686.
- Duran, E., & Bayar, A. (2020). Öğretmenlerin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin
- Ellul, J. (2012). *Le bluff technologique* (p. 1). FR: Pluriel.
- Ertürk, S. (1986). *Türkiye'deki bazı eğitim sorunları üzerine düşünceler*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Görüşleri. *Iğdir University Journal of Social Sciences*, (4).
- Hjorth, L., & Hinton, S. (2019). *Understanding social media*. CA: Sage.
- Internetworldstats.com. (2021). *World internet users statistics and 2021 world population stats*. Available at: <https://www.internetworldstats.com/stats.htm> [Erişim Tarihi: 06/01/2022].
- Işık, M., & Kaptangil, İ. (2018). Akıllı telefon bağımlılığının sosyal medya kullanımı ve beş faktör kişilik özelliği ile ilişkisi: Üniversite öğrencileri üzerinden bir araştırma. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 7(2), 695-717.
- Karakaş, Y. E., & Çiçek, B. (2020). İmaj ve sosyal sorumluluk sadakat yaratabilir mi? Sivil havayolu işletmeleri örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1160-1179.
- Kaynak, İ. (2021). The impact of employees' crypto asset market tracking desire on cyberloafing. *Research Journal of Business and Management*, 8(4), 279-290.
- Kim, W., Jeong, O. R., & Lee, S. W. (2010). On social web sites. *Information Systems*, 35(2), 215-236.
- Perrin, A. (2015). Social media usage. *Pew research center*, 125, 52-68.
- Sarı, M. H. (2016). Okul, öğretmen ve öğrenci. *Pegem Atıf İndeksi*, 341-380.
- Schmidt, J. H. (2018). *Social media*. Wiesbaden: Springer VS.
- Şişman, M. (2011). Eğitim bilimine giriş.
- Tezcan, M. (1997). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Toffler, A., & Alvin, T. (1980). *The third wave* (Vol. 484). New York: Bantam books.
- We Are Social. (2018). *Digital in 2017: Global Overview - We Are Social*. [online] Available at: <https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview> [Erişim Tarihi: 06/01/2022].

EXTENDED SUMMARY

With the rapidly changing conditions in the world, the transition process to the information society has started since the last quarter of the twentieth century. Thus, there has been a significant change in many areas. In the process of this change, even the economic power of individuals has begun to be determined by the level of knowledge and education they have. (Ellul, 2012; Castells, 2011; Toffler, 1980; Karakaş and Çiçek, 2020). With these developments, the perspective of educational institutions, which are seen as the production and sharing center of knowledge, has changed. Many countries have seen education as the basis of development and development, and the most important shares from central budgets have begun to be transferred to educational institutions.

Social media can be defined as online platforms that allow people to create online communities and share content created by users (Kim et al., 2010; Işık and Kaptangil, 2018). The most important feature of these platforms is that the content produced is created by the users themselves (Bozarth, 2010). In other words, social media is the sum of the content produced by its own audience. These contents can be all kinds of different things, as well as be produced in different ways. For example, Facebook is not a publishing company, it does not create content, in contrast, its job is to allow users to create content on their own behalf (Comm, 2009).

According to the 2021 data of the Internet World Stats (2021) website, internet users in the world have reached about 4.1 billion people (54.4% of the world's population). According to the "Digital in 2017 Global Overview" report published by "We Are Social and Hootsuite"; approximately 2.8 billion people in the world use social media at least once a month, and more than 91% of them do so with mobile devices. It shows that the average social media user spends 2 hours and 19 minutes using social platforms every day (We Are Social, 2018; Çiçek and Işık, 2019).

As can be understood from the statistics above, social media has become one of the important parts of our lives. Nowadays, the use of social media can be used as a communication tool in every layer of society from seven to seventy (Perrin, 2015). People can now easily access information from social media platforms via mobile devices or computers and quickly communicate with people in different parts of the world without having to make long efforts to access information. This medium, which has such easy access, can have positive and negative effects (Hjorth and Hinton, 2019). In such a way that social media platforms facilitate access to information as well as (Schmidt, 2018), they can bring addiction problems with them (Çiçek, 2020). Similarly, it provides convenient access to professional information and also steals the time that individuals will devote to their professions (Çiçek, 2020; Kaynak, 2021).

The main problem of the research is; According to the perceptions of preschool teachers, "Is the use of social media positive in general? is it negative?" and "Is social media use positive or negative from an occupational perspective?" it has been directed to the questions.

Based on the problematic tried to be explained above, in this research, the use of social media, which has such an important place in our lives, was examined specifically for preschool teachers. Thus, in addition to revealing the social media usage situations of teachers, it was aimed to describe their perceptions of social media usage from a professional point of view and in the course of daily life. In this context, a qualitative research was carried out. It is expected that the findings obtained will contribute to the current situation as well as through a number of recommendations for the field.

Preschool teachers in this research in order to put forward their views on the use of social media, "preschool teachers to determine their views on the use of social media in the form" by using the data obtained were analyzed by content analysis. As a result of the analyzes, it was found that 47.3% of teachers devote time to social media applications for 1-2 hours a day, and the vast majority, such as 96.4%, use the WhatsApp application. "Positive aspects of social media use, negative aspects of social media use, positive aspects of social media use from an occupational perspective, negative aspects of social media use from an occupational perspective and the situation of using social media applications" were included in the findings under five themes. As a result of the research, teachers found that social media applications provide convenience in terms of 'obtaining information'; it has been stated that social media applications are evaluated

negatively in terms of causing time loss, and from a professional point of view, they provide convenience in terms of providing easy access to information and documents. It has been found that teachers use social media applications more for informational purposes. Duran and Bayar (2020) emphasized that teachers should share information and documents about using social media applications more efficiently in the field of education, and that innovations should be followed up with educational pages and groups in a study in which they examined teachers' views on the use of social media.